

Nr 214

Av herr **Eskel m. fl.**, om undantagande i visst fall från den allmänna varubeskattningen.

(Lika lydande med motion nr 143 i Första kammaren)

Frågan om samarbete mellan stat och landsting för att lösa problemen inom tvättområdet aktualiserades redan år 1943 vid behandlingen av förslaget om centralisering av den militära underhållstjänsten. I riksdagens skrivelse nr 320/1943 anfördes härom:

Det synes sannolikt, att mycket skulle stå att vinna i ekonomiskt avseende genom att möjligheterna till samarbete på ifrågavarande område med landstingen och större städer tillvaratoges. Riksdagen anser därför, att vid den fortsatta utbyggnaden av organisationen bör övervägas de fördelar, som kunna ernås genom att anstalterna avses för både statligt och kommunalt bruk.

Vidare har statsutskottet i utlåtande nr 136/1952 i anledning av propositionen nr 123/1952 uttalat, att statens kommitté för sinnessjukvårdens utbyggande borde vid sin utredning om samordning av den statliga tvättverksamheten beakta jämväl de möjligheter till förbättrad driftekonomi, som kunde stå att vinna genom samarbete med landstings- och andra kommunala inrättningar.

Det sålunda i olika sammanhang förordade samarbetet mellan stat och landsting förekommer nu i ganska betydande omfattning och kommer — om särskilda hinder icke reses — planenligt att utbyggas. De närmare detaljerna om formerna för detta samarbete och om framkomstvägarna att nå förutsättningarna för samarbetet skall vi här icke ingå på. Men utgångspunkten har i de enskilda fallen varit att genom samarbetet nå bästa möjliga ekonomiska resultat för båda parter.

Genom riksskattenämndens och regeringsrättens beslut att ålägga försvarets fabriksverks tvätterverksamhet skattskyldighet jämlikt förordningen om allmän varuskatt i vad avser tvätt, som utföres åt andra konsumenter än statliga myndigheter och organ, har rubbning skett av den grundläggande samarbetsförutsättningen om lika tvättkostnader för de båda intressenterna. Det torde få anses orättmätigt att den ena av samarbetsparterna i ett fall som detta åsamkas högre kostnader än den andra. Därigenom kan också det samarbete som måste betraktas såsom i hög grad rationellt och önskvärt komma att försvåras. Denna senare

uppfattning har också tillkännagivits av chefen för försvarets fabriksverks tvätteriverksamhet, som angivit ett flertal skäl för densamma, bl. a. följande:

1. Om landstingen inrättar egna centraltvätterier utgår ingen allmän varuskatt på arbetet. Sådan skatt skall emellertid utgå om landstinget anlitar av fabriksverket ägda eller arrenderade tvätterier.
2. Vissa landsting är icke helt övertygade om att kostnaderna blir lägre om de anlitar fabriksverkets tvätterier än om de tvättar på egna tvättanstalter. Den allmänna varuskatten kommer här att utgöra en extra belastning för fabriksverkets tvätterier.
3. Oberoende av kostnadernas storlek kan man räkna med en direkt motvilja hos landstingen mot här ifrågavarande skattskyldighet. Detta skulle i synnerlig grad minska förutsättningarna för ett utvidgat samarbete mellan staten och landstingen.

Storleken av den årliga varuskatten för tvättgodset beräknas av fabriksverket med nuvarande procentsats till ca 335 000 kronor för de landsting som nu anlitar verkets tvätterier, och till ca 160 000 kronor för de landsting med vilka avtal föreligger om samarbete vid de planerade tvätterierna i Lund och Alingsås. För de landsting slutligen med vilka underhandlingar om samarbete pågår (huvudsakligen i enlighet med utredningsuppdrag av kungl. inrikesdepartementet) beräknas den årliga varuskatten bli ca 265 000 kronor.

Även om frågan om fördelning de olika samhällsenheterna emellan av inkomsterna genom den allmänna varuskatten måste bli föremål för särskild prövning efter det att de utredningar som nu arbetar med skilda skatteproblem avgivit förslag, torde det få anses motiverat att på här ifrågavarande område nu vidtaga sådana åtgärder, att det från alla synpunkter synnerligen angelägna och värdefulla samarbetet mellan stat och landsting underlättas.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att förordningen om allmän varuskatt icke skall äga tillämpning beträffande tvätt som för landstings räkning utföres på av försvarets fabriksverk drivna tvätterier.

Stockholm i januari 1961

Arvid Eskel

Manne Ståhl

Arvid Andersson
i Ryggestad

Harry Wahrendorff

B. Sundelin

John R. Anderson

R. Lassinantti

Gunnar Lundmark

Thorbjörn Fälldin

Eric Nilsson
i Svalöv